

2. Руденко, Л. (2018). Формування світогляду майбутніх фахівців соціономічних професій: гносеологічний аспект. *Педагогіка і психологія професійної освіти*, (1), 27-36. Retrieved із <https://journal.ldubgd.edu.ua/index.php/pedagog/article/view/84>

3. Субъективные критерии эффективности профессиональной деятельности в профессиях типа «человек-человек» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nauka-shop.com/mod/shop/productID/26232/>

4. Sydanuch Irina. Scientific grounds of management of the spiritual-moral education of Ukraine : monograph / Irina Sydanuch ; NAPS of Ukraine, university of educational management. Kiev : UEM, 2016. 250 p

5. Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості: структурно-генетичний підхід : автореф. дис. д-ра психол. наук: / К., 1994. 48 с.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СПРИЙНЯТТЯ ЗМІСТУ ПІДРУЧНИКА З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ УЧНЯМИ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

Струкевич Олексій Карпович,
доктор історичних наук, професор, завідувач
кафедри філології та гуманітарних наук
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»,
м. Вінниця, Україна

Актуальність проблеми. Питання змісту шкільного підручника охоплюють питання усіх проявів внутрішньо- і зовнішньополітичного життя суспільств, їх культури і господарювання. Серед них завжди можна виділити ті, які мають першочергове значення для функціонування того чи іншого соціуму.

Історія є наукою прикладною, насамперед у тому сенсі, що вона є соціальним інструментом відтворення суспільством самого себе у нових поколіннях та формування їх ідентичності. Історія дозволяє вибрати з минулого певну систему цінностей, прищепити її сучасному поколінню і таким визначити життя суспільства завтра.

Виклад основного матеріалу. Одним з головних критеріїв добору історичного матеріалу для підручника має виступати принцип об'єктивності. Оскільки підручники пишуть живі люди – автори, а інтерпретують учителі – соціальні суб'єкти зі своїм життєвим досвідом, переконаннями, цінностями й нормами, то реалізація принципу об'єктивності потребує розробки чітких критеріїв оцінки історичної минувшини. І цими критеріями можуть стати такі загальнолюдські морально-етичні цінності як добро, істина, краса, запропоновані людству ще давньогрецькими філософами, любов до ближнього (додали давньоєврейські філософи), гуманізм (філософи епохи Відродження), соціально політичні цінності: демократія, республіканізм, свобода особистості і свобода націй, рівність, братерство (людська солідарність), соціальна справедливість, право націй на самовизначення і т. ін. Головним критерієм (і головною метою людства) Організація Об'єднаних Націй у Загальній декларації прав людини проголосила права і свободи особистості. Вважаю, що саме вони

дозволять і авторам, і учителям інтерпретувати події минулого так, щоб це не викликало нерозуміння з боку окремих кіл нашої поляризованої громадськості.

У контексті сказаного радив би майбутнім авторам підручників виклад матеріалу про соціальне протистояння, класову боротьбу, війни обов'язково завершувати серією питань, що спрямовували б учнів на аналіз подій із національних і загальнолюдських позицій справедливості, свободи, гуманізму, милосердя та ін.

Правда, ми не сподіваємося, що такий підхід матиме абсолютний, стовідсотковий ефект. У нашому кризовому суспільстві завжди знайдуться люди і цілі верстви, які займатимуть щодо об'єктивного викладу історії нонконформістську позицію, позбавлену раціональних аргументів, логіки, але зумовлену ліворадикальними чи антидержавницькими орієнтаціями. Чи має справа вивчення історії Батьківщини бути заручником нонконформістів, що завжди є деструктивною частиною суспільства.

Демократизація нашого суспільства, відмова від конфронтаційного, заідеологізованого підходу до історичних реалій, поставила на порядок денний історичного тему толерантності, поширення європейського досвіду викладання історії, зняття «дратівливих» тем історичних конфліктів між народами і суспільними верствами.

При цьому не можна забувати, що сучасний світ залишається конкурентним і конфліктним. Реаліями внутрішньополітичного і міжнародного життя залишаються конфлікти інтересів, цінностей та ідентичностей. І якщо ми уникатимемо на сторінках підручників опису та аналізу конфліктів, у яких в минулому був задіяний наш народ. Ми виховаємо покоління нездатне захистити інтереси суспільства, згуртуватися перед небезпекою.

Щоб подача інформації про минулі конфлікти не стала ґрунтом для формування неприязні, ворожнечі до народів світу і насамперед, до наших сусідів, доречно аналіз минулого здійснювати за допомогою випрацюваних людством загальнодемократичних принципів консенсусу, компромісу, толерантності.

Вважаємо надзвичайно вагомим складовою навчально-виховного процесу у ході формування толерантності наголошення на думці, що у минуле відходять «цінності виживання», а їм на заміну приходять «цінності самовираження» – повага до етнічного рівноправ'я, рівності статі, терпимість до опозиційних поглядів.

Настав час вирішити і проблему однобічної політичної коректності. Некоректно у підручниках писати про війну, яку оголосили російські більшовики УНР як радянсько-українську війну, а про війну, що через рік розгорнулася на теренах ЗУНР – як українсько-польську війну. З яких причин одну війну названо одночасно за двома характеристиками – ідеологічною та етнічною, а іншу за прийнятими в усьому світі етнічними критеріями. Зрештою ця політична коректність примушує наших авторів виглядати недолугими науковцями, які в основу типологізації кладуть зразу два критерії, хоча принципом наукової типологізації є використання єдиного критерію.

Вважаємо неприпустимим у незалежній українській державі навчати дітей за підручниками, у яких українські національні настрої та рухи називаються сепаратистськими. Це означає лише одне – автори дивляться на історичні події та процеси в Україні з імперської позиції історика сусідньої держави. Природне право українського народу на самовизначення він називає сепаратизмом.

Десь спрацьовує і, так би мовити, «внутрішня політкоректність». Як інакше можна пояснити визначення олігархії лише як влади небагатьох, без підкреслення таких суттєвих рис як нехтування інтересами суспільства, використання держави як засобу збагачення. А саме такий сенс у поняття «олігархія» вкладали ще давньогрецькі філософи, починаючи з Платона.

Висновки. Підсумовуючи наголосимо, що питання історичної освіти для сучасного покоління – це завжди пошук шляхів вирішення суспільних суперечностей, відповіді на виклики конкурентних і ворожих суспільств. І шукаючи відповіді на них сучасні покоління завжди звертатимуться до досвіду поколінь-попередників. І одним з посередників у цьому спілкуванні завжди виступатиме підручник з історії.

PROS AND CONS OF DISTANCE LEARNING IN CURRENT DEVELOPMENTS

Balatska Nataliia,

Ph.D. in Pedagogics, associate professor,
Professional Foreign Languages Department
National Aviation University,
Kyiv, Ukraine

Kozeletska Iryna,

senior lecturer,
Professional Foreign Languages Department
National Aviation University,
Kyiv, Ukraine

Distance learning or e-learning is not a new tool of education, especially at the institutions of higher education as it has been widely used for students of extramural education over the years. In current developments, since COVID-2019 outbreak, the issue of distance learning has considerably grown in its importance in the context of future education.

For all educators the past few months were strange, challenging and difficult as we came to understand that traditional learning interrupted by lockdown required changes in teaching, assessing and parenting. The teachers had to rethink, revise and refocus their traditional classroom activity on remote learning that was not easy to do as they were not accustomed to and, speaking frankly, had never worked on e-learning platforms. Of course, these options seemed challenging and time-consuming.

When you read the Law of Ukraine on Education adopted in 2017, you'll see the provisions about the formation of a national e-platform for e-resources and